

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců: JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobkyně: **B. T. T., nar. X., státní příslušnost X.**, neznámého pobytu, zastoupena Mgr. Markem Sedlákem, advokátem v Brně, Příkop 8, proti žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**, se sídlem Praha 1, Loretánské nám. 5, v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu,

T a k t o:

- I. Ministerstvo zahraničních věcí je povinno vydat rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza žalobkyni B. T. T., nar. X., podané dne 8. 10. 2015, a to do třiceti dnů od právní moci rozsudku.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 14.342 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce Mgr. Marka Sedláka, advokáta.**

O d ů v o d ě n í:

Žalobkyně se včas podanou žalobou dne 4. 3. 2016 domáhala u Městského soudu v Praze ochrany proti nečinnosti správního orgánu a uváděla, že na velvyslanectví České republiky v Hanoji, (dále jen „ZÚ Hanoj“), podala žádost o udělení krátkodobého víza jako rodinný příslušník občana České republiky (manžela) podle č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále „zákon o pobytu cizinců“), bylo jí přiděleno č. HANO201509010011. Dne 29. 9. 2015 jí bylo doručeno zamítnutí této žádosti.

Následně žalobkyně dne 8. 10. 2015 podala na ZÚ Hanoj v souladu s poučením uvedeným v zamítnutí žádosti o udělení krátkodobého víza opravný prostředek – žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza. O tomto opravném prostředku žalovaný správní orgán dosud nerozhodnul.

Žalobkyně proto podala dne 31. 1. 2016 žádost o opatření proti nečinnosti podle § 80 odst. 3 správního řádu adresovanou ministru zahraničních věcí, na což správní orgán reagoval sdělením, že řízení o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza nebylo zahájeno.

Žalobkyně ve své žalobě se domáhala toho, aby soud uložil Ministerstvu zahraničních věcí povinnost do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku rozhodnout o její žádosti ze dne 8. 10. 2015 o nové posouzení důvodů neudělení víza ve věci č. HANO201509010011.

Žalovaný správní orgán ve svém vyjádření ze dne 25. 4. 2016 navrhnul žalobu jako nedůvodnou zamítnout, neboť dne 19. 10. 2015 byla zástupci žalobkyně doručena výzva k odstranění vad podání a určena lhůta 7 dnů. Dne 27. 10. 2015 byl zástupce žalobkyně informován o skutečnosti, že z důvodu neodstranění vady nebylo řízení o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza zahájeno.

Městský soud v Praze nařídil ve věci jednání, které se konalo dne 21. 7. 2016, při němž účastníci řízení setrvali na svých dříve písemně vyjádřených stanoviscích.

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Městský soud v Praze rozhodoval podle ustanovení § 81 odst. 1 soudního řádu správního na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí, a to v mezích žalobkyní uplatněných žalobních bodů, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Podle § 79 odst. 1 soudního řádu správního ten, kdo bezvýsledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. To neplatí, spojuje-li zvláštní zákon s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní důsledek.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu 18. října 2007, č. j. 7 Ans 1/2007-100, před podáním žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu je v řízení vedeném podle správního řádu třeba vždy nejprve vyčerpат procesní prostředek ochrany proti nečinnosti ve správním řízení, kterým je návrh nadřízenému správnímu orgánu dle § 80 odst. 3 správního řádu.

Žalobkyně sice podala dne 31. 1. 2016 žádost o opatření proti nečinnosti podle § 80 odst. 3 správního řádu adresovanou ministru zahraničních věcí, nicméně ani s touto žádostí u žalovaného správního orgánu neuspěla.

Podle § 180e zákona o pobytu cizinců

(1) Cizinec je oprávněn požádat o nové posouzení důvodů

- a) neudělení krátkodobého víza,*
- b) neudělení dlouhodobého víza,*
- c) odepření vstupu na území podle § 9 odst. 1 nebo 2, nebo*
- d) prohlášení krátkodobého víza za neplatné nebo zrušení jeho platnosti.*

(2) Žádost o nové posouzení důvodů podle odstavce 1 podává cizinec u správního orgánu, který rozhodnutí vydal, písemně ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení sdělení o neudělení víza, zrušení platnosti krátkodobého víza nebo prohlášení krátkodobého víza za neplatné nebo ode dne, kdy mu byl odepřen vstup na území; podání žádosti nemá odkladný účinek. Pokud sdělení nebylo možné cizinci doručit, počíná lhůta pro podání žádosti běžet dnem, který následuje po uplynutí 180 dnů ode dne podání žádosti o vízum.

(3) Žádost o nové posouzení důvodů podle odstavce 1 musí obsahovat údaje o tom, kdo ji podává, a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo. Důvodem žádosti nemohou být skutečnosti, které cizinec nedoložil nebo neuvedl v žádosti o udělení víza nebo v souvislosti s odepřením vstupu na území.

(4) Správní orgán, u kterého se žádost podává, ji postoupí ve lhůtě 5 dnů ode dne jejího doručení správnímu orgánu příslušnému k jejímu posouzení, neshledá-li důvod pro udělení krátkodobého víza nebo dlouhodobého víza, povolení vstupu nebo zachování platnosti krátkodobého víza. Správní orgán, u kterého se žádost podává, může dotčené rozhodnutí zrušit nebo změnit, pokud tím plně vyhoví žádosti o nové posouzení důvodů podle odstavce 1.

(5) Žádost o nové posouzení důvodů podle odstavce 1 posuzuje v rozsahu své působnosti Ministerstvo zahraničních věcí, ministerstvo a Ředitelství služby cizinecké policie.

(6) Ministerstvo zahraničních věcí posuzuje soulad důvodů neudělení krátkodobého víza, zrušení platnosti krátkodobého víza nebo prohlášení krátkodobého víza za neplatné, o kterých rozhodl zastupitelský úřad, s důvody stanovenými přímo použitelným právním předpisem Evropské unie. Ministerstvo zahraničních věcí dále posuzuje soulad důvodů zrušení platnosti krátkodobého víza uděleného cizinci, který na území požívá příslušných výsad a imunit, s důvody stanovenými přímo použitelným právním předpisem Evropské unie, a jde-li o rodinného příslušníka občana Evropské unie, s důvody uvedenými v § 20 odst. 5. V rámci nového posuzování souladu důvodů neudělení krátkodobého víza je Ministerstvo zahraničních věcí povinno vyžádat si závazné stanovisko policie v případech, kdy důvodem jeho nevydání bylo nesouhlasné stanovisko policie; policie vydá stanovisko bezodkladně.

(7) Ministerstvo posuzuje soulad důvodů neudělení krátkodobého víza na hraničním přechodu s důvody stanovenými přímo použitelným právním předpisem Evropských společenství^{6a}), a jde-li o rodinného příslušníka občana Evropské unie, s důvody uvedenými v § 20 odst. 5, soulad důvodů odepření vstupu na území s důvody stanovenými v § 9 odst. 1 nebo 2 s výjimkou případů, kdy takové posouzení přísluší Ředitelství služby cizinecké policie. Komise zřízená podle § 170a posuzuje soulad důvodů neudělení dlouhodobého víza s důvody uvedenými v § 56.

(8) Ředitelství služby cizinecké policie posuzuje soulad důvodů zrušení platnosti krátkodobého víza, není-li stanovena působnost Ministerstva zahraničních věcí, s důvody stanovenými přímo použitelným právním předpisem Evropských společenství²⁷) a v době platnosti

rozhodnutí o zajišťování ochrany vnitřních hranic podle zvláštního právního předpisu^{3b)}, rovněž posuzuje soulad důvodů neudělení krátkodobého víza na hraničním přechodu s důvody stanovenými přímo použitelným právním předpisem Evropských společenství^{6a)}, a jde-li o rodinného příslušníka občana Evropské unie, s důvody uvedenými v § 20 odst. 5, soulad důvodů odepření vstupu na území s důvody stanovenými v § 9 odst. 1 nebo 2.

(9) Příslušný orgán písemně informuje cizince o výsledku nového posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza, prohlášení krátkodobého víza za neplatné anebo zrušení jeho platnosti nebo důvodů odepření vstupu na území ve lhůtě do 30 dnů ode dne doručení žádosti a o výsledku nového posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza ve lhůtě do 60 dnů ode dne doručení žádosti.

Podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. dubna 2012, č. j. 3 A 245/2011 – 38, nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza podle § 180e zákona o pobytu cizinců je po materiální stránce rozhodnutím ve věci samé.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. července 2013, čj. 1 Ans 9/2013-39, rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza dle § 180e odst. 1 zákona o pobytu cizinců představuje opětovné posouzení důvodů neudělení víza, proto stejně jako rozhodování o udělení víza správním orgánem prvního stupně zasahuje do veřejných subjektivních práv cizince, a je tak rozhodnutím ve smyslu § 65 soudního řádu správního.

Ustanovení § 180e, které přiznává neúspěšnému žadateli o udělení víza právo na nové posouzení důvodů, bylo do zákona o pobytu cizinců implementováno zákonem č. 427/2010 Sb. v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex), konkrétně s čl. 32 odst. 3, podle něhož „Žadatelé, kterým byla žádost o udělení víza zamítnuta, mají právo na odvolání. Odvolání se podává proti členskému státu, který přijal konečné rozhodnutí o žádosti, a v souladu s vnitrostátním právem tohoto členského státu. Členské státy poskytnou žadatelům informace týkající se postupu, který je třeba při odvolání dodržet, jak je stanoveno v příloze VI.“ Podle čl. 58 odst. 5 vízového kodexu nabylo ustanovení čl. 32 odst. 2 a 3 vízového kodexu účinnosti ode dne 5. dubna 2011.

V inkriminované věci je nesporné, že žalobkyně dne 8. 10. 2015 podala na ZÚ Hanoj žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza podle § 180e zákona o pobytu cizinců, a že o tomto oprávněm prostředku žalovaný správní orgán dosud nerozhodnul.

Podle § 180e odst. 6 zákona Ministerstvo zahraničních věcí posuzuje soulad důvodů neudělení krátkodobého víza, o kterých rozhodl zastupitelský úřad, s důvody stanovenými přímo použitelným právním předpisem Evropské unie. V rámci nového posuzování souladu důvodů neudělení krátkodobého víza je Ministerstvo zahraničních věcí povinno vyžádat si závazné stanovisko policie v případech, kdy důvodem jeho nevydání bylo nesouhlasné stanovisko policie; policie vydá stanovisko bezodkladně.

Předmětem sporu mezi žalobkyní a žalovaným Ministerstvem zahraničních věcí je, zda ministerstvo bylo nečinné ve věci vyřizování její žádosti o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza, nebo nikoliv.

Městský soud v Praze po přezkoumání věci dospěl k závěru, že namítaná nečinnost žalovaného dána je. Nesporné je, že původní žádosti žalobkyně o udělení krátkodobého víza nebylo vyhověno, a proto žalobkyně podala v souladu s poučením opravný prostředek, tj. žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza ve smyslu ustanovení § 180e zákona o pobytu cizinců, nicméně o tomto opravném prostředku dosud rozhodnuto nebylo.

Žalovaný popírá svou nečinnost a jeho argumentace spočívá v tvrzení, že nemůže být ve věci nečinný, když žádné řízení o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza, nebylo zahájeno. Podle názoru žalovaného řízení nebylo zahájeno, neboť žádost žalobkyně ze dne 8. 10. 2015 neobsahovala všechny zákonem stanovené náležitosti, a tyto náležitosti nebyly na výzvu doručenou zástupci žalobkyně, doplněny.

Podle názoru Městského soudu v Praze takovýto výklad zákona o pobytu cizinců je nesprávný. Soud především vychází z toho, že samotným podáním inkriminované žádosti o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza dne 8. 10. 2015 bylo zahájeno řízení o této žádosti. V tomto podání žádosti zahájeném řízení bylo nutno tedy nějakým způsobem rozhodnout. Podle § 180e odst. 9 zákona o pobytu cizinců má příslušný orgán, tedy Ministerstvo zahraničních věcí, písemně informovat cizince o výsledku nového posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza, a to ve lhůtě do 30 dnů ode dne doručení žádosti. Tato zákonná lhůta v inkriminované věci marně uplynula dne 9. 11. 2015 (pondělí).

Žalovaný tedy v zákonem stanovené lhůtě měl žádosti žalobkyně vyhovět nebo žádost zamítnout, anebo jiným procesně předvídaným způsobem řízení ukončit.

Podle názoru soudu není sporu o tom, že řízení o uvedené žádosti zahájeno bylo dne 8. 10. 2015, tedy okamžikem, kdy byla žádost o nové posouzení důvodů doručena příslušnému orgánu, tj. ZU Hanoj. Názor žalovaného, že by řízení bylo zahájeno až okamžikem, kdy by se tato žádost stala perfektní, tj. splňovala všechny zákonné předpoklady stanovené v § 180e odst. 3 zákona o pobytu cizinců, Městský soud v Praze zásadně odmítá. Návrh účastníka řízení, v inkriminované věci žádost o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza, je vždy prvý procesní úkon účastníka řízení v příslušné věci, tento úkon nemusí být perfektní, nicméně znamená vždy zahájení řízení. Pokud by tomu tak nebylo, jednalo by se o naprostou anomálii z pohledu celého správního řízení v tom nejobecnějším slova smyslu. Byla by to naprostá výjimka ze správního řízení, pro kterou nejsou ve správním řádu žádné důvody. Zejména je třeba poukázat na to, že ani ze zákona o pobytu cizinců, jmenovitě ze zvláštního ustanovení § 180e, žádný takový závěr nelze vyvodit.

Citované ustanovení § 180e zákona o pobytu cizinců stanoví, kdo může žádost o nové posouzení důvodů podat, v jaké lhůtě ji podává, ke komu ji podává a co musí tato žádost obsahovat. Nestanoví nic o tom, že by tedy nesprávné podání nebo nějakou závadou postižené podání této žádosti, co se týče jejího obsahu, mělo za následek, že by nebylo zahájeno řízení o této žádosti. Podporu pro tento svůj závěr potom Městský soud v Praze čerpá i ze závěrů, k nimž dospěl i Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 4. července 2013, č. j. 1 Ans 9/2013-39, jímž zamítnul kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. dubna 2013, č. j. 8 A 101/2012 – 31. Nejvyšší správní soud expresis verbis konstatoval, že „žádost o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza představuje opravný prostředek vůči rozhodnutí o neudělení víza, nikoliv vůči písemnému sdělení důvodů

neudělení víza podle § 56 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Správní orgán rozhodující o žádosti podle § 180e odst. 1 zákona o pobytu cizinců je oprávněn dle § 180e odst. 7 zákona přezkoumat soulad důvodů neudělení dlouhodobého víza s důvody uvedenými v § 56 zákona. Žádost o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza tak představuje specifický opravný prostředek, na jehož základě se znovu posuzuje, zda byly v projednávané věci naplněny důvody pro neudělení víza. Rozhodnutí o žádosti dle § 180e odst. 1 zákona tak znamená opětovné posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza, proto stejně jako rozhodování o udělení víza v prvním stupni i rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza zasahuje do veřejných subjektivních práv cizince - na základě tohoto rozhodnutí cizinec může nabýt právo ke vstupu a pobytu na území České republiky za podmínek stanovených v zákoně o pobytu cizinců. Nové posouzení důvodů neudělení víza podle § 180e zákona o pobytu cizinců je tak nutno chápat jako rozhodnutí ve smyslu § 65 soudního řádu správního, jehož vydání se lze domáhat žalobou na ochranu proti nečinnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. listopadu 2010, č. j. 7 Aps 3/2008 - 98, publikované pod č. 2206/2011 Sb. NSS).“

Městskému soudu v Praze není znám žádný případ, kdy by podle obecných právních předpisů o správním řízení, ani podle zvláštních předpisů platilo, že řízení o řádném opravném prostředku, je zahájeno až tehdy, když tento opravný prostředek obsahuje všechny předepsané formální náležitosti.

Za tohoto stavu věci musel Městský soud v Praze dospět k závěru, že podáním žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza dne 8. 10. 2015 bylo zahájeno řízení o této žádosti a žalovaný byl tedy povinen o této žádosti rozhodnout. Tímto závěrem samozřejmě soud nijak nepředjímá, jakým způsobem se má rozhodnout nebo jakým dalším způsobem se má řízení vést. Má-li žalovaný za to, že žádost byla podána neúplně nebo že má nějaké obsahové nebo formální vady, tak je nepochybně nutno, aby žalobkyně tyto vady odstranila. V návaznosti na jejím dalším procesním postupu bude žalovaný rozhodovat. Nicméně podstatný závěr soudu spočívá v tom, že řízení o žádosti o nové posouzení důvodů zahájeno bylo a dosud v něm nebylo rozhodnuto, ač se tak již stát mělo a nebyl shledán žádný rozumný a zákonný důvod pro to, aby rozhodnuto nebylo.

Městský soud v Praze postupoval v souladu s § 81 odst. 2 soudního řádu správního, neboť seznal, že je návrh důvodný, a proto uložil správnímu orgánu povinnost vydat v inkriminované věci rozhodnutí tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozsudku.

Rozhodnutí o náhradě nákladů řízení soud opřel o ust. § 60 odst. 1 soudního řádu správního, když žalobce měl ve věci plný úspěch. Výši náhrady potom určil podle vyhl. č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif), a to tak, že 2.000 Kč činily náklady na uhrazení soudního poplatku z žaloby, dále náklady právního zastoupení za tři úkony právní pomoci podle § 9 odst. 3 a 3.100 Kč, tj. převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby a účast při jednání, dále 3x režijní paušál podle § 13 odst. 3 a 300 Kč, tedy celkem 14.342 Kč, včetně DPH ve výši 21%.

P o u č e n í:

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 21. července 2016

**JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu**

Za správnost vyhotovení:
Jana Válková